СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
РІК XLVIII. Ч. 145. Джерзі Сити, Н. Дж., субота, 22-го червня 1940. No. 145. Jersey City, N. J., Saturday, June 22, 1940. VOL. XLVIII.
ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ. Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016. 4-0807. THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE.

ПРЕЗИДЕНТ ІМЕНУЄ РЕПУБЛИКАНЦІВ ДО СВОГО КАБІНЕТУ

ВАШИНГТОН. — Президент Рузвелт зреорганізував свій кабінет і іменував секретарем війни Генрія Л. Стимсона на секретарем фльоти Френка Накса. Номінації замітні передовсім тим, що оба новоіменовані секретарі є визначними членами Републиканської Партії.

Номінація йде в розріз з традиційною політикою Злучених Держав, на основі котрої президент іменував членів кабінету правильно споміж членів своєї партії. Президент пояснив свій поступок тим, що цього вимагає настрій населення, котрий хоче тепер солідарности всіх партій, бо світ переходить через критичні хвилі. Такої солідарности, мовляв, треба спеціяльно в справах краєвої оборони.

З новойменованих Стимсон уже служив у президіяльних кабінетах. Він був секретарем стейту за президентури Гувера, а передтим секретарем війни за президентури Тефта. Він усе явно виступав проти диктатур. Полковник Френк Накс відзначився в світовій війні як офіцир артилерії. Він є власником ґазети „Шікаґо Дейлі Нюз", у котрій він колись критикував політику нового розділу, а останніми часами різко заявлявся за допомогу аліянтам.

РЕПУБЛИКАНЦІ НЕВДОВОЛЕНІ З НОМІНАЦІЇ РЕПУБЛИКАНЦІВ ДО КАБІНЕТУ.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ. — Провідники Републиканської Партії, зібрані тут для уложення партійної програми на президіяльні вибори, осуджують і президента Рузвелта за його номінацію Накса й Стимсона до кабінета й обох номінатів.

Вони закидують президентові політику за вмішання Америки в світову війну по боці аліянтів, а обом новойменованим членам кабінету закидують партійну зраду.

Номінація буде відай мати такий наслідок, що Републиканська Партія стане на становище мира, себто що Америка не повинна за ніяку ціну йти до війни.

ГОЛ ЗАКЛИКАЄ АМЕРИКУ СТАНУТИ ОКО В ОКО З ВОРОГОМ.

КЕЙМБРИДЖ (Месечусетс). — У своїй промові на закінченні шкільного року в Гарвардському університеті секретар стейту Кордел Гол заявив, що світ переходить нині через чорну годину, а Америка через велику крізу. Мовляв, на Америку зазіхають сильні вороги. Він закликав американців стати око в око з ворогами та обєднатися з іншими вільними державами для зломання сил, що хочуть понижити й поневолювати їх.

Слухачі приняли його промову гучними оплесками.

БОМБОВІ ЗАМАХИ ПРОТИ БОЛЬШЕВИКІВ І НАЦІСТІВ.

НЮ ЙОРК. — Невисліджені справники підложили в четвер бомби під двері одної німецької торговельної аґентури на Бетері Плейс у Ню Йорку та під будинок на 12. вулиці, де міститься редакція комуністичного часопису „Дейлі Воркер" та інші комуністичні аґентури.

Вибух у німецькій фірмі, що за розслідком поліції, скоївся 10 хвилин по 4. годині сполудня, ранив 9 осіб, з них одну так поважно, що її треба було відставити до шпиталю. Вибух у комуністичній ґазеті ранив одну жінку, що стояла тоді на коритарі.

ПІДОЗРІВАЮТЬ ПІВТОРА ТИСЯЧІ НЮЙОРЧАН ЗА „ПЯТУ КОЛЮМНУ".

НЮ ЙОРК. — Ріжні урядові бюра, що розслідюють діяльність аґентів „пятої колюмни", кажуть, що в Ню Йорку є тепер півтора тисячі осіб, занятих такоє акцією.

Італійські орґанізації протестують проти закиду, що, мовляв, американські італійці не є льояльні для Америки. Кажуть, що через ці закиди деякі італійські іміґранти потратили вже роботи.

ДУМАЮТЬ ПОМАГАТИ АНГЛІЙСЬКИМ ДІТЯМ-УТІКАЧАМ.

ВАШИНГТОН. — Для допомоги в Злучених Державах для англійських дітей, вивезених через війну до Канади, створився американський комітет, званий „Юнайтид Стейтс Коміті фор де Кер оф Юропіен Чилдрен". Почесним президентом орґанізації стала пані Рузвелтова.

БОРОТЬБА ПРОТИ „ПЯТОЇ КОЛЮМНИ" В ЧІЛЄ.

САНТІЯҐО (Чілє). — Тисячі людей приступає до орґанізацій, що ставлять собі за ціль боротьбу проти „пятої колюмни", що старається захопити ріжні американські републики для тоталітарних держав.

Подібні рухи проявляються теж у Болівії й Еквадорі.

ГОЛОС ІТАЛІЇ: НЕ БУДЕ ДЖЕНТЕЛЬМЕНСТВА ЗГЛЯДОМ ФРАНЦІЇ!

РИМ. — Таке заповідає часопис „Ляворо Фашіста" і дораджує „перестати оплакувати Францію". Каже, що Франція відчуватиме сотні літ теперішню поразку, та що таке саме жде Англію.

НІМЦІ ЗА „ВІДПЛАТУ" В МІСТІ „НІМЕЦЬКОЇ ГАНЬБИ"

БЕРЛІН. — Німецьке воєнне командування подиктує французьким повновласникам точки перемиря в Компієн, себто у тій самій місцевости серед лісів, в якій в 1918 році маршал Фош подиктував німцям аліянтські вимоги завішення зброї. Це має бути свого роду „німецька відплата".

ЗАКОНОПРОЄКТ ЗАГАЛЬНОЇ ВІЙСЬКОВОЇ СЛУЖБИ ПЕРЕД СЕНАТОМ

АМЕРИКА ПЛЯНУЄ ВЕЛИКУ АРМІЮ.

ВАШИНГТОН. — Сенатор Берк з Небраски вніс у конґресі законопроєкт про заведення загальної примусової військової служби в Злучених Державах.

На основі цього внеску, за котрим видимо стоїть уряд, всі мужчини в віці від 18. до 65. літ, мали би зареєструватися до військової служби. З них люди в віці від 21. до 45. життя мали би бути обовязані до справжньої військової служби, а інші до домашньої оборони й інших обовязків надзвичайної потреби.

Законопроєкт виробив недавно створений Краєвий Комітет Надзвичайної Потреби Союзу Таборів Військового Вишколу в Злучених Державах. Проект передбачує реєстрацію 40 міліонів мужчин. Перші враження в конґресі для цього проєкту були прихильні, хоча не всі годилися з усіми подробицями проєкту.

РОБІТНИЧІ ПРОВІДНИКИ ПРОТИ ВІЙСЬКОВОГО ВИШКОЛУ

ВАШИНГТОН. — Департамент металевих промислів в Американській Федерації Праці виступив устами свого предсідника Джана Фрейа, проти заведення загальної примусової військової служби в Злучених Державах. Він каже, що вже на основі теперішніх законів американська армія може дати військовий вишкіл двом міліонам жовнірів.

ОБИДВІ СТОРОНИ СИЛЬНІ

МОСКВА. — „Правда" пише, що тепер Англія буде змушена сама боротись з Німеччиною і Італією. Але так є, що обидві сторони сильні. Тому, пише „Правда", війна потреває довго й ніхто не знає, як вона ще закінчиться.

ПАСПОРТОВІ ЗАГОСТРЕННЯ ЧЕРЕЗ ВІЙНУ

ГАВАНА. — Кубайський уряд рішився домагатися на будуче від американських пасажирів до Куби пашпортів.

ВАТИКАН І ПОЛІТИКА

РИМ. — На терені ватиканської влади не вільно більше говорити про політичні справи. Ватиканські жандарми мають пильнувати, щоб заряджения було виконане.

СУД ЗАТВЕРДИВ РІШЕННЯ ПРО НЕДОПУЩЕННЯ ПРОФЕСОРА

НЮ ЙОРК. — Апеляційний суд затвердив одноголосно вирок судді Найвищого Суду, МекҐіґена, який не допустив Бертранда Росела до обняття становища професора в Сити Каледж. Міська Рада Вищої Освіти назначила Росела професором фільософії з початком року, але проти цього внесли спротив деякі батьки, закидаючи Роселові пропаґанду вільної любови у своїх книжках. Справу вирішив Найвищий Суд, а коли професор вніс апеляцію, суд апеляційний відкинув її, кажучи, що не він має право вносити апеляцію, а міський адвокат. Тимчасом міський адвокат такої апеляції не вніс.

НІМЕЦЬКІ ОБЧИСЛЕННЯ ЩОДО АНГЛІЇ

БЕРЛІН. — Німецький Інститут для бизнесових обчислень подає статистику британських ввозів і вивозів і доказує, що Англія вже є економічно зблькована, бо відтята від економічного звязку з 14 державами, з якими робила добрі бизнеси.

УНІВЕРСИТЕТСЬКИЙ КУРС ДЛЯ ШКІЛЬНИХ СТОРОЖІВ

НЮ ЙОРК, Н. Й. — З нагоди шкільних вакацій університет Коломбія орґанізує при учительському факультеті окремий курс для шкільних сторожів („дженіторів"). Професорами будуть знавці в замітанні та митті долівок, митті деревляних частин стін, чищенні обстанови й сповнюванні інших праць шкільного сторожа. Директором курсу буде д-р Ґенрі Лин, що завідує шкільними будинками й майданами університету Коломбія. Оплата за курс буде 10 дол., а наука цього року буде тривати один тиждень.

ТРІЮМФАЛЬНИЙ ВІЗД ДИКТАТОРІВ ДО МІНХЕНА.
Мусоліні й Гітлер віздять до Мінхена, де мають відбути конференцію в справі здачі Франції. (Німецька світлина, перетелефонована з Берліну до Америки).

ДАЛЬШІ ВІСТИ ПРО СОВЄТСЬКО-НІМЕЦЬКЕ НАПРУЖЕННЯ

БУКАРЕШТ. — А Американська пресова аґенція подає з добре поінформованого джерела, що вздовж совєтсько-німецької границі, себто в Західній Україні й Білорусі, вже наґромаджено півтора міліона совєтського війська.

НІМЕЧЧИНА З СОВЄТАМИ.

БЕРЛІН. — Німецька преса дає до пізнання, що це аліянти намагаються доконче довести до розриву приязних відносин між Совєтами і Німеччиною. І саме тому пускають у світ ріжні вісти про наґромаджування військ, як совєтських так і німецьких, вздовж німецько-совєтської границі. Німецький уряд подає, що цілком не зацікавлений в тому, що діється з балтійськими державами, себто з Литвою, Естонією і Латвією, які тепер вцілости під совєтською контролею.

РУМУНІЯ СТАЄ ФАШИСТСЬКОЮ.

БУКАРЕШТ. — Король приняв на авдієнції лідера фашистівської Залізної Ґвардії. Також випущено на волю політичних вязнів, головно залізноґвардійців, що були засуджені перед 26. квітня 1940 р. Румунська преса зачала атакувати Францію, і то в першу чергу ту її політику, що звязана з народнім фронтом. Далі преса атакує жидів і марксистів. Все те є ознакою, що Румунія переходить вцілости на бік націстівської Німеччини і робить усе, щоб зєднати собі націстів. У тих самих ґазетах є тепер повно похвал, звернених в сторону фашистівського й націстівського режимів. У диплсматичних колах пояснюють це тим, що мусіло вже прийти до якогось порозуміння між Німеччиною і Румунією, зокрема на той випадок, коли Німеччина заатакує Совєти, чи навпаки.

ЧОМУ ОКРЕМО?

РИМ. — Тяжко зрозуміти заяву, що італійська справа є в „добрих руках", себто в руках Гітлера, коли іде про переговори в Компієн, а з другого боку те, що Італія домагається окремих переговорів у справі французько-італійського завішення зброї. Теж й Італія вимагає, щоб „Франція піддалася вцілости", хоч не виграла ні одної битви. Але так є, що Франція буде таки з нею окремо переговорювати. В тій ціли вислано окремих повновласників.

АНЗАКИ ДОПЛИЛИ ДО АНҐЛІЇ.

ЛОНДОН. — В Анґлії велика радість з приводу того, що яких 50,000 вояків з Австралії й Нової Зеляндії відбули довгу подорож морем без усяких перешкод і щасливо доїхали до Анґлії, щоб взяти участь у дальшій війні з Німеччиною. З цього заключають, що Анґлії вдасться таки вдержати звязок з кольоніями і діставати від них те, що потреба, не зважаючи на німецькі перешкоди.

ПОСЛУГУЄТЬСЯ ЕСПАНІЄЮ.

БОРДО. — Замітне те, що французький уряд послугується у своїх мирових заходах Еспанією, бо через неї звернувся як до Німеччини так і до Італії в справі завішення зброї. А прецінь так є, що й Еспанія зголошує свої претенсії до поділу Франції.

БЛЮМ В ШВАЙЦАРІЇ.

БЕРН (Швайцарія). — Леон Блюм, відомий соціялістичний французький провідник, що відгравав увесь час таку велику політичну ролю, переїхав з Франції до Швайцарії.

БОМБАРДУВАЛИ ЧЕРЕЗ „ПОМИЛКУ".

БОРДО. — Яких 100 німецьких бомбовозів бомбардували теперішній осідок французького уряду, себто місто Бордо, при чому згинуло до 150 осіб, а 300 було ранених. Сталося це тоді, коли французький уряд віднісся до німецького командування у справі завішення зброї. Та виясняється, що німці таки про це не знали, бо справа застрягла в Еспанії, яка мала передати французьку заяву Німеччині.

ВІНДЗОРСЬКИЙ КНЯЗЬ НА ОВИДІ.

МАДРИД. — Вже стверджено, що віндзорський князь, враз зо своєю дружиною-американкою, є в Еспанії й правдоподібно переїде до Мадриду, де житиме хвилево в анґлійській амбасаді. Це донесення цікаве з того боку, що в останніх днях кружляли нові сензаційні вісти, звязані з особою віндзорського князя. Італійські джерела подавали, що Чорчіл наказав його арештувати і не дозволив йому переїхати до Анґлії. Ніби тому, що він критикував анґлійську участь у війні та ставився ворожо до короля і уряду. Ті самі джерела подають, що віндзорський князь готов знову стати анґлійським королем, як тільки відійдуть від влади ті, що його позбавили престола. Знову з Лондону перечать, щоб хто робив перешкоди віндзорському князеві. Навпаки, як кажуть, в Анґлії ждуть на його поворот.

"SVOBODA" (UKRAINIAN DAILY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays by the Ukrainian Press and Book Company, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
Поодиноке число три центи.		Three cents a copy	
На рік	$6.00	One year	$6.00
На пів року	$3.25	Six months	$3.25
На три місяці	$1.75	Three months	$1.75
Число з суботи (з англійською частиною):		Saturday's Issue (with Ukrainian Weekly):	
На рік	$2.00	One year	$2.00
На пів року	$1.25	Six months	$1.25
В Джерзі Сіті і Заграницею:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$9.00	One year	$9.00
На пів року	$4.75	Six months	$4.75
На три місяці	$2.50	Three months	$2.50

Письменний текст оголошення має бути в адміністрації 48 годин перед появою числа, в котрім оголошуючий хоче мати своє оголошення.

З Канади належить посилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

ЧАСОПИС

В Ню Йорку зачав виходити новий щоденник, що має назву „Р -М". Оригінальна назва і оригінальним має стати цей часопис. Кажемо виразно „має стати", бо не хочемо ще видавати осуду по першім числі, в якому нема нічого особливого, а погоджуємось з редакторами, що вимагають поблажливости і кажуть, що це забере їм часу, заки зможуть ввести ті новости, які часопис заповів. Зате підкреслимо, що отсе знайшилися люди, які, не зважаючи на те, що в Ню Йорку є повно інших газет, добре редагованих, вложили великі суми гроша в „експеримент", який має бути здійснений найновішими методами і засобами. Замітне далі й те, що часопис рішив обходитись без платних оголошень, а зате установив ціну 5 центів за примірник, з тим поясненням, що він буде подавати в виді новинок найкращі відомости про те, де й що можна найкраще, найсолідніше й найдешевше набути. Перше число, що має 32 сторінок, форми великого журналу, мало вийти числом пів міліона примірників, але тяжко було його дістати, бо де тільки часопис появився, відразу його розхоплювали. Це, очевидно, нічого не говорить про те, що так далі буде. Це тільки факт. Навіть до певної міри природний, бо появу часопису широко розреклямовано.

Та нас цікавить головно те, що було проголошено про редакційні сили цього часопису, якого властиве й головне завдання: подавати новинки. Отже до його редагування заанґажовано 151 редакційних сил, і то самих найкращих, що їх вибрано з 11,062 кандидатів-журналістів, чоловіків і жінок, що мали довголітню редакторську практику, а тепер зголосились до праці в згаданім часописі. З них принято тільки 151, самих найвизначніших. І то таких, що не були без праці, а працювали в інших ґазетах і побирали дуже високі платні.

Отже для часопису, що має вид журналу і виходить на 32 сторінки, та завалений на кожній стороні образами, приділено 151 найкращих редакційних сил, яким дано до диспозиції всі найновіші технічні вигоди, звязані з їхньою редакційною працею і друкарнею.

Наводимо це на те, що може таки знайдуться і в нас люди, що хоч трохи призадумаються над тим, як редагуються і друкуються українські ґазети в Америці: за яку ціну, в яких обставинах і якими силами. Від себе скажемо, що коли не схочемо над тим призадуматись і завести якусь зміну в тім анормальнім положенні, в якому знайшлася тепер справа видавання українських ґазет в Америці, то українська преса передчасно загине. І не тільки те. З нею буде ще далеко гірше. Вона буде занепадати і прибирати такий вигляд, що краще, щоб її таки не було.... А прецінь її треба! І то треба такої, щоби була змістовна, ідейна, цікава. Хтож це має зробити? Один чи двох людей? А так є в редакціях українських ґазет в Америці. І то в часі, коли духова частина громадянства ті часописи тільки критикує, до них майже не дописує і про їхне збагачування змістом не дбає, а звязок з українським життям в Европі цілком перерваний. До цього треба ще додати, що ті часописи орудують такими фондами, що не вистарчають навіть на покриття найконечніших дотеперішніх потреб.

БАГАТСТВА СССР І УКРАЇНА

На основі останніх статистичних даних СССР. має 1.5 біліонів тон вугілля, себто одну третину всіх запасів вугілля у світі. Стан видобутого вугілля збільшився з 35.5 міліонів тон в 1928 р. до 132.9 міліонів тон у 1938 р., що дає 9 відсотків світової продукції вугілля. В останньому часі добування вугілля поширено поза Донбасом, на Уралі і в Сибірі.

Поклади нафтової ропи на терені Советів обчислюють на 8.6 біліонів тон, себто **58.8 відсотків усіх покладів нафтової ропи у світі.** Америка має напр. тільки 23.4 відсотки світових покладів нафти. Видобуток ропи в СССР зріс з 13.7 міліонів тон в 1928 р. на 32.2 міліони тон в 1938 р. В продукції нафтової ропи СССР стоїть на другому місці у світі за Америкою і перед Венезуелею. Советська продукція дає 10.2 відсотки світової продукції нафтової ропи. **Майже три четвертини продукції ропи походить з Баку, а кавказькі терени дають загалом 90.1. відсотків. советської продукції.** В найближчих роках Совети рішили швидко розбудувати „друге Баку" між Уралем і Волгою.

Советські поклади залізної руди оцінюють знавці на 10.9 міліярдів тон, в цьому чистого металю заліза коло 4.3 міліярда тон. Крім цього Совети мають велитенські поклади кварцитів заліза. Добування залізної руди зросло з 6.1 міліонів тон у 1928 р. на 26.5 міліонів тон у 1939 р. **Майже дві третини — 63.8 відсотків — залізної руди припадає на територію України головно на Криворіжжя та Керч на Кримі і лише 29.2 відсотків на Урал.** У світовій продукції заліза СССР зі своїми 13 відсотками в 1937 р. займає третє місце.

На першому місці у світі стоїть СССР під оглядом багатства манґанових руд, що їх обчислюють на 785 міліонів тон, головно на Кавказі і в Нікополю в Україні. Продукція цих руд зросла з 702 тисячі тон у 1929 році на 2 міліони 752 тисячі у 1937 р.

Лісове багатство СССР велитенськео. Поверхню лісів обчислюють на 540 до 610 міліонів гектарів, це є більша площа ніж Европа без СССР. Запас дерева обчислюють на 30 біліонів кубічних метрів. Річний приріст дерева є 600 міліонів кубічних метрів. Річно витинається ледви частину річного приросту дерева. **По над чотири пяті частини лісової поверхні СССР знаходиться в Азії.** Продукція дерева зросла з 95.5 міліонів кубічних метрів в 1929 р. на 201.5 міліонів кубічних метрів в 1937 р.

ГОЛОВНА ЦІЛЬ ГІТЛЕРА—ОПАНУВАТИ СВІТОМ

Ось так глядить на теперішні змагання Німеччини проф. В. Н. Сейдж, що є професором історії в британсько-колюмбійським університеті. Такий погляд обороняв він у своїм викладі „Побідна мрія і дійсність 20-го століття", що його виголосив у місті Лондон, Онтеріо.

Гітлер репрезентує новий наступ Німеччини, але не репрезентує нової німецької політики, казав професор. Його мрії, казав проф. Сейдж далі, є льогічним розвитком цілого німецького життя і німецького думання за останніх 80 років. Усе це оберталось біля підбою світа. Саме до того змагає тепер Гітлер. Ось тому, казав проф. Сейдж, Велика Британія і Франція боряться не тільки за своє існування, але за цілу західню цивілізацію, себто й за цілу Північну і Полудневу Америку, влучно з Канадою. Щоби не програти, треба тепер великої посвяти і геройства, треба не жалувати ні людей, ні грошей, бо тільки таким способом можна ще врятувати Британську Імперію і те, за чим вона стоїть.

Так повинніб розуміти теперішню боротьбу в першу чергу канадійці, бо до них був звернений доклад.

Проф. Сейдж вглянув у минуле Німеччини, зупинившись докладніше на французько-німецькій війні з 1870 року. Він підкреслив, що по побіді німецький уряд, на чолі з Бісмарком, розпочав перебудову Німеччини „на пруський лад".

Німеччина зачала розбудовувати ще більше свою могучу індустрію, прямуючи до того, щоб стати провідним промисловим краєм в Европі. Вона взялась до формування мілітарних союзів. Побіджена Франція полишилась ізольована. Британія, безпечна за своїми морськими валами і зо своєю „два до одного" фльотою, залишилась у своїм „славетнім відокремленні". Тоді прийшло до війни з бурами, а коло 1900 року розпочались між Англією і Німеччиною перегони у розбудовуванню фльоти. У році 1906 лорд Фишер впровадив свій дреднатовий воєнний корабель і зреволюціонував морську війну. Німеччина і Британія взялись надобре до перегонів у будові кораблів. Німці дали доказ, що можуть фльоту розбудувати так само скоро як і Британія. Тоді Британія залишила своє „відокремлення" і почала заключати мілітарні союзи. Вкінці прийшов час страху і зброєнь, а потім наступила перша Світова Війна. Відтак перемиря, що було дійсним 20-літнім збройним завішенням зброї. Так схарактеризував це проф. Сейдж.

Версай, казав проф. Сейдж, був подвійною похибкою. Поперше, він, цебто Вейсайський мир, не був досить гострий під тим оглядом, що дозволяв Німеччині думати, що вона побідила в війні. Подруге, він був за твердий: числа відшкодування доходили до астрономічних сум.

Ваймарська Конституція в Німеччині не мала щастя. Німеччина піддалася пропаґанді найбільше зненавидженої людини в історії. Але не треба мати сумнівів щодо великої спосібности Гітлера. З появою Гітлера й націзму приходять до впливу і значіння ідеї диктатур. Світ є свідком наїзду Етіопії Італією; Японія наступає на Китай; приходить до горожанської війни в Еспанії; скріпляється влада Сталіна в Росії; відбувається італійський наїзд на Альбанію.

Далі каже проф. Сейдж таке: „Гітлер ґальванізує розгромлену Німеччину до нового життя. Він опирає свій заклик своєю пропаґандою „повалити брехню вини за війну". Йому це вдається безнастанним обріхуванням і всякими способами перфідії й жорстокости. Він настроює буржуазію проти комуністів. Німецька політика ніколи не змінається. Є та сама в побіді чи прогрі.

„І не думайте, що Гітлер не має ніяких плянів відносно Канади. Кожна часть цивілізованого світу є через нього в небезпеці.

„Одначе не забувайте, що коли Гітлер говорить, що німецька армія ніколи не була побіджена, то він говорить небелицю. Її побідила армія, що складається з британців, канадійців і домініяльних військ. Посвятами, які ми мусимо зробити, заложимо новий світ. Президент Вилсон домагався „забезпеченого світу", в якому усі могли спокійно жити. Такий світ мусимо збудувати. Це буде світ братерства людей і Божого батьківства".

ЗА ЧИМ ЖАЛУЮТЬ?

Кожний з нас знає, що Польща переслідувала українську церкву. Перед самим її розвалом були сотні українських католицьких священиків у тюрмах, чи стояли перед загрозою такої кари, навіть за такі речі як — метрики. Знаємо також, скільки витерпіла українська православна людність на Волині, Холмщині, Поліссю чи Підляшшю, скільки знищено й загарбано православних церков. Колиж тепер дещо з тих церков, як от Собор у Холмі, переходить в українські руки, і то православні, то це цілком природне явище. З цього повинніб радіти в першу чергу самі православні, включно навіть з такими, що їх обєднує „Русске, Православне, Католическе Общество", що то видає в Вилкс Бері свою ґазету, що зветься „Свет", а яку називають по нашому „Світ". Як відомо, ціла та ґазета є в „духовних" руках, очевидно православних. Та гірко помилявсь той, що припускав би, що згадані православні раді з того, що православні церкви на окупованих німцями українських землях вертають до православного українського народу. Вони тим не тільки не тішаться, але й люті, що так сталося. Деж таке, щоб заводити в православній церкві українську мову як урядову! Вони вже волілиб, щоб православні церкви остали надалі в польських руках як як костели! А тепер, як пишуть, домагаються, щоб ті церкви забрав Сталін та положив кінець українському „сепаратизмові".

Колись, ще до першої світової війни, Холм, який найбільше болить наших кацапів, був осередком чорносотенної протиукраїнської пропаґанди на Волині. Хитрий православний єпископ Евлогій посунувся так далеко, що навіть зачав сам проповідувати на „малоруском нарече". Навіть взивав православних духовних в Холмщині, щоб ішли за прикладом давніх католицьких священиків, що були в Холмі, й говорили в церкві до народу „простою мовою", бо тим лекше буде притримати нарід при православній вірі й цареві й Росії.

Усе те тепер пропало. Український нарід піднімається усюди. Прийшла година і на Холмщину. Вона мусіла прийти скоріше чи пізніше, тим чи іншим способом. І прийшла. Та це не по нутру національним відступникам українського народу і тим московським аґентам, що не відступають нашого народу тут в Америці навіть ще й тепер. Бачимо як на долоні, що їхнє православя не має нічого спільного з релігією. Це тільки прикривало для московської пропаґанди за „єдину Росію" і за один московський нарід.

ЧОМУ ПОВІТРЯ ВГОРІ СИНЯВЕ?

Вчені кажуть, що вище яких 18 миль над землею починається відмінне повітря, як те, що попри землю. Воно не тільки рідше, але й інше своїм складом. Звичайно повітря складається з азоту (нітроґену) й кисня. А що повітря високо вгорі рідке, то крізь нього легко проходить й соняшне ультра - фіолетне проміння. А таке проміння так впливає на кисень, що перемінює велику частину його в озон. Озон ріжниться тим від кисня, що його молекули мають замісць двох по три атоми. Озон же має силу втягати в себе більше соняшного світла, як кисень, то і нагрівається і має синяве забарвлення. Тож, виходить, що коли глядимо в ясний день вгору, то глядимо в дійсности на море синявого озону, — отого ґазу, що то часом по великій громовиці його трошки останеться при землі й заносить наче сіркою. Кажуть, що такий ґаз помічний сухітникам.

„ВІКНА ВГОРУ — СЕРЦЯ ВГОРУ"

Провітрювання кімнат є по більшій части недостаточне. Щонайменше 40 мінут повинні бути вікна піднесені за дня навіть в зимнішій порі року. В діточій кімнаті треба їх тримати отвореними навіть довше, щоби зужитий воздух відсвіжити. Передовсім треба кімнати добре провітрити перед спанням, навіть коли вікна лишається дещо отвореними в ночі. Дуже нездорово є спати в кімнаті, в якій цілий день курили. Тоді і довше провітрювання не багато помагає, бо дим позаходить в куртини, драперії, килими, книжки ітд.

Коли перші проміння сонця заглядають у вікно, то отворити його оскільки можна, бо якраз весняні проміння сонця мають велику силу нищення всяких бактерій. Виставляти на сонце постіль, подушки, накривала. Якщо на дворі вохко, то не виставляти, але ясні соняшні години треба вповні використати.

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ.

Микола Голубець.

ЖОВТІ ВОДИ

Історичний роман.

(77)

— Я, Богдан...

— Я — повторяв Хмельницький — Богдан, Зиновій, двох імен, Хмельницький, лицар, писар і сотник, а від нині Гетьман Усього Війська Запорізького, присягаю Богові в Тройці Єдиному, вірне а недоступне при справі Батьківщини нашої України-Руси, до скончення віку стояти, з ворогом аж до перемоги прапорів наших битись, ні життя ні майна свого не жаліючи, скрізь в кожному часі й на кожньому місці границь її, добра й чести імени її боронити, після зодону божого й сумління християнського народом лицарським, духовним і посполитим правити, добрих нагороджати, а злих карти, одно тільки добро Речі Посполитої Козацької на оці й у серці маючи. Так мені Боже, в Тройці єдиній допоможи...

Дряхло-старечий голос панотця й дзвінкий та рішучий, хоча схвильований голос Гетьмана пролунав по майдані й ще довго тихо було на ньому, мов у церкві. Хмельницький піднявся й наложив шапку. Хтось зі старшин підійшов до шкурятяного пузда й відкрив його. Панотець похилився над ним і виймивши з нього вкриту самоцвітами булаву, поклав її з шаною на Євангеліє й відступився.

Хмельницький підійшов до аналою, поцілував Євангеліє й узявши булаву в руки, підняв її високо-високо.

В туж мить знову заревли гармати, зрокотіли літаври, задзвонили дзвони, грімке „Слава" з грудей тисячів стрясло повітрям й кілька тисяч шабель, мов кілька тисяч лискавок, з брязком вилетіло з піхов.

— Хай живе, хай нам щасливо й справедливо панує, хай нашим життям і майном шафує Гетьман Війська Запорізького, його Ясновельможність пан Богдан Зиновій Хмельницький! — крикнув кошовий.

— Хай живе! — крикнули полкові й курінні отамани.

— Хай живе! — відгукнулися військові лави.

— Слава; — прогомоніло звідусіль: а коли з січової дзвіниці вдарив тричі дзвін, коли гармати по січових брамах відповіли йому громовим рокотом, січовий панотець підійшов до Гетьмана й тричі йому вклонившися, попросив виступити на церковний рундук, що на ньому ждала вже приготована широка лава, покрита пишним килимом. Гетьман відповів панотцеві низьким поклоном і попереду його пропустивши, пішов у напрямі церкви. В тій же хвилині рушили з своїх місць полкові й курінні бунчужні та хорунжі й небаром за Гетьманом зашумів. ліс бунчуків і прапорів. Та як тільки виступив Ясновельможний на церковний рундук, як тільки три поклони перед церковними дверми вдаривши, сів з відкритою головою й блискучою булавою в руці на лаві, мов підстрелені в лету птахи, почали падати йому до ніг прапори, мов розвіяні кінські гриви опадали біля його ніг бунчуки, а старшина кошова, полкова й курінна, низова й реєстрова, скільки її там не було з булавами й пірначами, окружила пишним колом Його Ясновельможність у маєстаті.

Дзвони грали, гармати ревіли, літаври рокотіли, козацтво шуміло, мов весняні бурхливі води.

Щож бо то за слава, щож бо то за зміна —
Це вставала, підіймалась зі сну Україна...

XX.

Сонце вже високо піднялося понад степом, коли на південному його обрію знялося щось, немов пожар. Зразу завовтузилось, мов курява чи дим, потім хмари степового птацтва зірвалися з криком, а потім щось замайоріло, зразу мов чорна смуга, де далі розгорталася вона в пестру ленту палких, ріжноманітних кольорів. Та не був це степовий пожар. Не була це степова буря. Не орда це татарська висипалася з своїх кочовиць. Це славне лицарство запорізьке рушило в похід. Де далі видно було вже виразно і читко, як ґерцювала легко козацька кіннота, як мировим кроком машерувала піхота, чутно було, як шаблі побрязкували, видно було, як мушкети до сонця виблискували. Мов сталеві змиї, гойдалися на козацьких раменах мушкети, то знов мов шумний шпильковий ліс насторожувалися копії понад чубатими головами. Ахнув степ дивуючись, принишкла в радости земля.

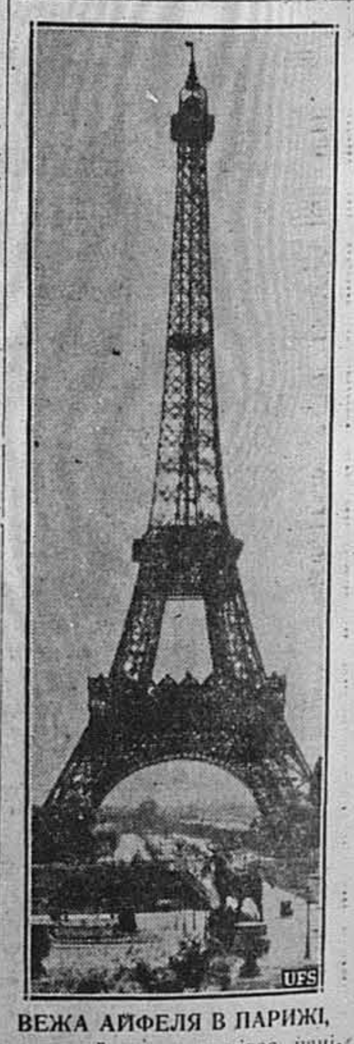
А як військо переступило річку Базавлук, висипалася йому назустріч з базавлуцького лісу купка татарви, що тим разом не розвивалася в півколо й не ґалайкала по звичаю, але чету кінноти з хоругвою Пророка виславши перед себе, ґерцювала на місці, дожидаючи, де їй прикаже станути його милість пан гетьман. Хоругва Пророка підїхала до Його Ясновельможности й по лицарському привітанню старшини, знайшла собі місце праворуч малинового прапору з архистратигом Михайлом, ліворуч гетьманського бунчука, як і слід гостеві. Пан поковник Кривоніс підїхав до Гетьмана й приказ від нього вислухавши поскакав у напрямі ліса. Зразу вгаморилася татарська кіннота й до походу миттю вишикувавшися, рушила на праве крило.

Знало козацтво про згоду гетьмана з татарвою, та на нових союзників поглядало скоса. Раз, відома річ, що з нехристом треба обережно, а друге — хіба це військо? Горстка татарської голоти, пів тисячі, не більше, тай то що третій з шаблею, що четвертий з луком, а решта так собі з палицями тільки й ликами, мов степові чабани. Не допомога це, а хіба тільки забезпека, що коли військо козацьке до бою рушить, то не потребуватиме позад себе оглядатися, щоб мовляв, татарва не наскочила. А втім — хто його знає. На початок і це добре.

— Слава! — гукнули козаки.

Аллаг! — відповіли татари, коли зрівнялися з чолом походу.

(Дальше буде).

ВЕЖА АЙФЕЛЯ В ПАРИЖІ, з котрої тепер повіває націстичні прапор.

Ukrainian Weekly

(Concluded)

SELECT UKRAINIAN STORIES

THE EDUCATION OF HRYTZKO

By IVAN FRANKO

Translated by STEPHEN SHUMEYKO

I

The geese knew nothing about it. Even that very morning, when father had conceived the idea of sending Hrytzko to school, they knew nothing of his intention. And much less did Hrytzko himself. He, as usual, rose in the early dawn, breakfasted, cried a bit, scratched himself, took a willow switch and skipping along drove the geese before him from the pen to the pasture. The white gander, as usual, pointed at him his rather small head with red eyes and a wide red bill, hissed fiercely, and then, cackling something unintelligible to the geese, waddled into the lead. The old goose, also as usual, refused to remain in the moving ranks long and quit them to wander off into a ditch. For this dereliction Hrytzko gave her a smart cut with the switch and called her a "rascal"—the name he reserved for all those who refused to recognize the sovereignty of his rule in the pasture. Clearly then, neither the gander nor the old goose, nor anyone in the entire company—of which there was a full score and five—was aware of the impending transfer of their lord and master to a far less exalted position in life.

And thus, when the final news broke: when father, coming in from the field, called Hrytzko home and gave him into the hands of mother, so that she would wash, comb and dress him, just as God hath ordained, and when father took him by the hand and without e'en a word of explanation led the already-alarmed boy through the pasture, and, finally, when the amazed geese perceived their erstwhile leader entirely transformed into a new being, with new boots, new felt hat and new red belt,—there arose from them a sudden and very loud cry of wonder. A white gosling with its neck outstretched ran up very close to him, as if to see him all better; while the brownish goose also stretched out her neck and dumbfoundedly regarded him for quite some time, without uttering even a peep, until finally there swiftly sped from her: de-de-de-de?*

Foolish goose!" Hrytzko muttered, scornfully, and turned away, as if to say: "I'm not that far gone that I have to reply to a goose no less!" Or perhaps he did not know the answer himself.

Soon they entered the upper stretches of the village. Neither father nor Hrytzko said anything. Finally they reached a rambling, old building under a straw roof, with a chimney on top. Streaming from all directions to this building were boys, of all sizes, shapes, and age. Beyond the building in the garden could be seen the pacing figure of a tall man, dressed in city clothes, but wearing no jacket.

"Hrytzko," said father.

"Huh," replied Hrytz.

"See that building?"

"Yeath."

"Remember then, that is a school."

"U-huh."

"Here you'll come to study."

"U-huh."

"Be a good boy then, and listen to teacher. I am going over to him to register you."

"U-huh," said Hrytzko, hardly knowing what his father was talking about.

"Go along with these boys. Here, boys, take him with you!"

"Come," said the boys and took Hrytzko with them, while his father went to the garden to see the teacher.

II

They entered the corridor, completely dark and smelling horribly of rotten cabbage.

"See, over there?" asked one of the boys, pointing out to Hrytz a dark and dank corner.

"I thee," quavered Hrytz in reply, although he didn't see a thing.

"There's a deep hole there," the boy explained, ominously.

"Hole!" repeated Hrytz.

"If you don't behave, the teacher will put you in it, and keep you there all night."

"I no-wanna!" cried Hrytz, alarmed.

Meanwhile another boy whispered something to the first one, both smothered a laugh, and then the first, pointing towards the door, said to Hrytz:

"Knock at that door loudly! Quick!"

"Wha' for?" asked Hrytz.

"Because such is the rule. Anyone who comes here for the first time must do so."

Through the closed door could be heard the loud humming of many voices, like that of a beehive,—but when Hrytzko suddenly started to hammer away upon the door with his fist, a sudden quiet ensued. The boys slowly opened the door, and suddenly Hrytzko felt himself pushed in. Instantly he received several stinging whacks over his sholders. A startled yell broke from him.

"Hush, fool!" shouted a bunch of laughing boys at him. They had heard his thumping on the door and had proceeded to welcome him royally.

"Wow-wow-wow-wow!" Hrytzko continued to howl at the top of his lungs. The boys grew frightened because the teacher might hear this, and started to quiet him.

"Hush, you fool, that's not nice! Who thumps at the door must be thumped over his back. Such is the custom. Didn't you know that?"

"No-o!" sobbed Hrytzko.

"And why didn't you?"

"Becauth dith ith my firth time in thkool."

"The first time! oh!" shouted the boys, as if wonder-struck by the fact that this was his first time in school.

"Ah, then, we must give him a good welcome!" exclaimed one of them, and jumping over to the blackboard he took a piece of white chalk and gave it to Hrytzko.

"Here, eat this, and quickly!"

The whole crowd of boys was now silently and expectantly regarding Hrytzko, who fingering the chalk in his hand. Slowly he raised it and put it into his mouth.

"Quick, you dumb cluck, eat it!" the boys urged him on, by now choking with repressed laughter.

Hrytzko's teeth slowly began to crunch on the chalk and slowly he ate it, swallowing with great difficulty. A sudden unleashed roar of laughter burst out.

"What you laughin' at?" asked the surprised Hrytzko.

"Nothing, nothing, maybe you want some more?"

"No, no! I no wanna. What ith it?"

"Don't you know? Oh, how dumb. Why, that's jerusalem that you ate. It's really very good."

"Oh, but ith not tho good," complained Hrytz.

Just then the door opened and the teacher entered. The boys, like a flock of startled birds, jumped to their seats. Only Hrytz remained standing, with tears in his eyes and lips white from chalk. The teacher approached him, frowning.

"What's your name?" he demanded.

"Hryth."

"Hrytz who? Aha, you're the new boy. Why aren't you in your seat? Why are you crying? And where in heaven's name did you get that white stuff on your lips?"

"I ate jeruthalem."

"What? What kind of jerusalem?" asked the teacher. Meanwhile the boys were fairly bursting from suppressed mirth.

"The boyth gave it to me."

Hrytz looked around the room to locate the culprits, but did not recognize even one.

"There, there. Go and sit down, and don't eat any more jerusalem, or else you'll get a beating."

III

The class began its studies. The teacher was saying something, displaying before him little square tablets, upon which were drawn curiously-shaped hooks and props, and every time he displayed a new one the boys shouted something; but it was all beyond Hrytz's understanding. For that matter, he didn't even pay any attention to the teacher, but found a great deal of amusement in the antics of the boys seated around him. One was assidiously picking his nose with a stubby forefinger, another was trying his utmost to stick a stalk of straw into Hrytz's ear, while the third was most diligently applying himself to the task of pulling out loose threads from his thread-bare jacket; already before him there lay a good-sized pile of threads, yet he kept on pulling more.

"What you pullin' dem for?" asked Hrytz.

"Oh, I'm goin' to take 'em home to eat 'em with my borsch," the other calmly replied; and for quite some time afterwards Hrytz wondered whether the boy was in his right senses or not.

"Hrytz! You're not paying the least bit of attention!" the voice of the teacher suddenly boomed at him, and simultaneously Hrytz felt a sharp pain in his ear, which the teacher had seized and given a sharp tweak. The pain was so excruciating that tears appeared in his eyes. When he recovered his senses the boys were already reading from a set of tablets which the teacher had arranged before them. Untiringly, over and over again, they chanted in a sing-song fashion "a-ba-ha-la-ma-ha." For some reason or other this pleased Hrytz very much, and he too joined in the chorus, his thin piping voice shrilling above the others: "a baba halamaha." Even the teacher became impressed by this, and thinking that he had an apt pupil before him sought to give the boy a further opportunity to distinguish himself by arranging a new combination of the letters, reading "baba"; but Hrytz, not even looking at the new word, shrilled at the teacher: "halamaha." The whole class roared with laughter, not excluding the teacher either. Hrytzko looked around him in a puzzled manner, and then turning to the boy next to him, asked, "Why don't you thay 'halamaha'"? And not until he felt the sting of the teacher's ruler over his back, did he first realize that something was amiss somewhere.

"Well, now, what did they teach you at school?" his father asked him when Hrytz returned home for lunch.

"Oh, we learned to thay 'a baba halamaha!" the boy replied, proudly.

"And did you know it well?" asked father, ignoring for the moment the question what could this strange word possibly mean.

"Of courth," replied Hrytz, loftily.

"Well then, be a good boy!" admonished father. "When you will finish this village school I shall send you to higher schools, and then you'll become a priest. Woman, give him something to eat."

"Da," said Hrytz.

IV

A year passed since that fateful day. The high hopes of father for his son as a scholar had long since evaporated. The teacher had frankly told him that Hrytz was the "18th sort of a dunce" and that he would do better to take the boy out of school and return him to tending geese. And indeed he was right, for after a year in school Hrytz returned home just as wise as he was when he first entered. To be sure, he had by this time memorized that awe-inspiring "a baba halamaha" so well that even in his sleep he was heard to recite it. But that seemed to be the limit of his education. The other letters of the alphabet whirled about in his mind in such a confusing manner that he could never recognize any of them. And as for reading and writing!... Whether all this was because he did not have a retentive memory or perhaps because the teacher was to blame, no one could say; however, one thing was certain,—that the designation as the "18th sort of a dunce" was not only limited to Hrytz but applicable to most of his companions, for all of them dreamed of that day when they would be freed from the constant canings, ear-twistings, jabs, hair-pullings, and once more appear in the full glory of their dignity and importance as lords of the pasture.

Hrytz, of course, longed more to return to this status quo than any of them. The confounded Reader, which a year's hard use had well-nigh reduced to shreds, that confounded "a baba halamaha," and the cursed teacher had wearied him so much that he moved about like some cowed creature. But finally July arrived; his father relented and said to him one morning:

"Hrytzu!"

"Huh?" replied Hrytz.

"From today you won't have to attend school anymore."

"Uh!" said Hrytz.

"Take off your boots, hat and belt, tie your pants up with a rope, don that old cap, and go out and tend to the geese."

"Uh!" said Hrytzko, happily.

V

Geese—as usual—are awfully dumb, and again they did not know of the impending change; although it was to be a happy one this time. For during the whole year they had been tended by a neighbor's boy, Luchka, who usually did nothing more in the pasture than dig holes, make mud pies, and, cover himself with dust. As for the geese, he didn't even give a hoot, and they were forced to shift for themselves. Misfortune and even tragedy dogged their footsteps at every turn. More than once they wandered off the pasture into some neighbor's farm, and received such a reception they barely waddled out again. Winged danger flew ominously close several times and nearly caught one or two of them. Five young goslings and nine geese were sold in the market (it was indeed a heart-breaking parting). The well-feathered one, wandering into someone's garden, was caned to death there, and then in the most barbarous manner tied to the end of the cane and dragged all over the pasture, to be finally tossed unceremoniously over the fence into her pen. But the cruelest and the most recent blow of them all was when a hawk seized an upright young gander, the pride and hope of the whole flock, and bore him struggling away, never to return. Alas, it was indeed a most unfortunate and tragic year. And yet despite all this the flock had increased in size. Thanks to the white gander and the brownish goose, as well as two or three of her daughters, the flock had increased during the year to as high as 40.

And thus when Hrytz appeared among them that morning, willow switch in hand—the sceptre of his authority, at first they only stared at him and only one faint hiss of surprise was heard. But neither the white gander nor the brownish goose had forgotten their former pastor. With loud cries of happiness and furious beating of wings they threw themselves at him.

"Wher-wher-wher-wher?" gagled the brownish goose.

"Why, in school, of course," Hrytz replied, loftily.

"Oh! oh! oh!" exclaimed the white gander in surprise.

"Don't you believe me, you old fool?" angrily cried Hrytz at the gander, and gave him a cut with the switch.

"Eh, whot-whot-whot-whot?" honked all the geese, swarming around him.

"That is, what did I learn in school?" Hrytz formulated their question.

"Eh, whot-whot-whot-whot?" honked the geese again.

"A baba halamaha!" replied Hrytz to it.

Again a hiss of surprise and wonder, as if not one of the 40 geese heads could comprehend such deep and abtuse wisdom. Hrytzko stood proudly, unapproachable. But not for long. For at last the white gander found his voice.

"A baba halamaha!. A baba halamaha!" he cried out in his ringing, metalic voice, raising himself erect, stretching out his neck and flapping his wings. And then, turning to Hrytzko, he hissed, as if to shame him all the more:

"F'shem, f'shem!"

Hrytz was heartbroken, shamed! To think that the gander in the space of one fleeting moment had grasped and repeated all the wisdom that it had taken him one whole year to gain! That was the final straw!

"Why didn't they thend him to thkool?" thought Hrytz bitterly, and drove the geese to the communal pasture.

The End

*) "de"—in Ukrainian meaning whither.

ВІЗД НІМЕЦЬКИХ ВІЙСЬК ДО ПАРИЖА.

ЯК ЧИСТИТИ ОЗДОБЛЕНІ ФЛЯШОЧКИ

Оздоблені скляні й пестрі від сонця фляшочки, звані з анґлійська „декантерс", чиститься покрушеними шкаралупами з яєць. Ті шкаралупи вкидається до фляшочки разом з теплою водою й кусником мила. Хай вони так постоять якийсь час, одначе їх треба час від часу потрясати. Коли випорожниться таку фляшочку, то треба її добре сполокати чистою, теплою водою.

У Злучених Державах є 1,400,000 ґазолінових помп у 408,000 стаціях обслуги.

ПРОТОКОЛ

з нарад головного екзекутивного комітету У. Н. Союзу, які відбулися 15. червня 1940 року в головній канцелярії У. Н. Союзу під ч. 81—83 Ґренд Стріт, Джерзі Сити, Н. Дж.

У нарадах, які почалися в 10. годині рано, взяли участь: головний предсідник М. Мурашко, заступник головного предсідника Г. Герман, заступниця головного предсідника Марія Малевич, головний рекордовий секретар Д. Галичин і головний фінансовий секретар-касієр Р. Слободян.

Головний предсідник, відкривши наради, предложив для полагодження і вирішення такі справи:

Купно бондів. Рішено закупити такі бонди:

F. H. A. Mutual Mortgage Insurance Fd. Debent. 3% за	$ 4,250.00
City of Perth Amboy Park Bond 4¼% за	3,030.00
City of Perth Amboy Water Bond 4½% за	1,010.00
Port of N. Y. Authority Gen. & Ref. 3½% за	21,577.50
Borough South River, N. J. Refund 4% за	15,483.12
Borough South River, N. J. Refund. 4% за	15,509.48
Central Ill. Public Ser. 1st Mtge 3¾% за	26,062.50
Inland Steel Co. 1st Mtge. 3% за	17,340.00
Marion Reserve Power Co. 1st Mtge. 3½% за	46,350.00
New York Steam Corp. 1st Mtge. 3½%	26,156.25
Northern Indian Public Ser. 1st Mtge. 3¾% за	5,275.00
Northern Indian Public Co. 1st Mtge. 3¾% за	20,021.25
Union Pacific R. R. Co. Refund. Mtge. 3½% за	51,187.50
Southern California Water Co. 1st Mtge 4½% за	6,285.00
Port of N. Y. Authority 3½% за	4,110.00
City of Newark, N. J. Passaic Valley Sewer 4% за	5,087.50
Port of N. Y. Authority Gen. Ref. 3¼% за	5,031.25

Крім кого закуплено для фонду Сиротинця-Захисту такі бонди:

United States of America Savings Bond за	$ 7,500.00
Marion-Reserve Power, 1st Mtge 3½% за	6,180.00
Inland Steel Co. 1st Mtge 3% за	5,100.00

Продаж бондів. Постановлено продати такі бонди:

U. S. Treasury 2% за $103,500, за які свого часу заплачено $100,000; Philippine Government Gold Loan 4½% за $114.244.75, які були закуплені за $112,593.75; Miami Florida Ref. 5% за $138,000, які були закуплені за $138,000; Long Island Water Corp. 5½% за $26,250, за які заплачено $26,468,75; Southern California Water 4½% за $26,000, які були закуплені за $26,187.50.

Як відомо, то Маямі Флорида бонди були довший час невиплатні. Та тепер місто сплатило ці бонди в повній сумі, так що У. Н. Союз отримав усю суму, яку колись заплачено за ці бонди, а саме $138,000.

Уділення морґеджів. Ухвалено уділити морґедж у сумі $2,000 на реальність Андрія Кокса в Джерзі Си640ті.

Головний предсідник зазначив, що це є одинокий морґедж, який уділено цього року. Бо тепер, згідно з рішенням річного засідання головного уряду У. Н. Союзу з березня 1940 року, головний екзекутивний комітет здержався з уділюванням морґеджів на якийсь певний час. Знова справа з уділенням морґеджу на реальність Андрія Кокса почалась була ще перед річним засіданням головного уряду, а тому її полагоджено.

На Американський Червоний Хрест. Прочитано листа від Ф. Гейґа, майора міста Джерзі Сити, в якому майор міста звертається до У. Н. Союзу з проханням зложити відповідну жертву на потреби Американського Червоного Хреста. На місто Джерзі Сити, говориться у листі, є призначена до зібрання сума $60,000, а тому, щоб зібрати цю квоту, кожна місцева орґанізація повинна зложити відповідний даток. Рішено призначити на згадану ціль $250 з народного фонду.

Оцінка всіх реальностей У. Н. Союзу. Зогляду на домагання асекураційних властей стейту Ню Йорк та на домагання контролі стейту Ню Джерзі, зроблено нову оцінку всіх реальностей У. Н. Союзу. Вимога асекураційного департаменту була, щоб оцінку перевели дві окремі фірми, що спеціялізуються у тих справах. Так і зроблено. Рішено наняти дві фірми, які тепер предложено вже вислід переведеної ними оцінки. І так одна фірма оцінила всі реальности У. Н. Союзу на суму $1,092,000.00, а друга на суму $1,150,600.00. Ці суми виказують, що вони є дуже зближені до тої суми, яка є подана в книжках У. Н. Союзу. Бо книжкова сума вартости всіх реальностей виносить $1,110,702.51.

F. H. A. морґеджі. Ці морґеджі приносили досі У. Н. Союзові досить гарні відсотки. Та тепер власники поодиноких реальностей почали домагатись знижки відсотків на тій підставі, бо знайшлись такі банки та інші фінансові інституції, які є готові уділювати такі морґеджі на кращих умовах, а саме, з меншими відсотками. Отже, маючи на увазі, що знизивши відсотки, орґанізація не діставалаб потрібних приходів з цеї інвестиції, рішено продати всі F. H. A. морґеджі за ціну дещо вищу від тої, яку колись заплачено за ці морґеджі, або принаймні за ціну купна.

Уліпшення реальности. Рішено збудувати ще один вїзд до Ню Ґловб Ґараж, бо збудувавши його, орґанізація діставатиме вищий рент.

На тім вичерпано програму нарад, і головний предсідник закрив збори в годині 2.30 пополудні.

Д. Галичин,
гол. рек. секретар.

ВІДДІЛИ У. Н. СОЮЗУ В КЛІВЛЕНДІ Й ОКОЛИЦІ!

Подаю до відома всіх відділів У. Н. Союзу з Клівленду і близької околиці, що

ОРҐАНІЗАЦІЙНІ ЗБОРИ

тих відділів відбудуться

В СЕРЕДУ, 26. ЧЕРВНЯ (JUNE 26, 1940)

в годині 7:30 ввечір

В УКР. НАР. ДОМІ, 2253 WEST 14th STREET, CLEVELAND, O.

На збори повинні прибути всі місцеві урядники й члени, а з околиць урядники. Маємо важні справи до обговорення, а тому присутність кожного члена побажана. На зборах буде промовляти в орґанізаційних справах **орґанізатор п. В. Загаєвич.**

О. Е. Малицький, гол. контрольор У.Н.С.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

СТЕМФОРД, КОНН.

Пописи учнів Вищої Школи.

У понеділок, 17. червня відбулось тут закінчення шкільного року.

Ректор Вищої Школи, о. Павло Процько, відкрив те церемоніяльне свято закінчення року відповідною привітальною промовою, вказуючи на те, що хоча Вища Українська Школа в Стемфорді здобула собі вже признання від чужинців за її високий науковий і виховний рівень, а тому чужинці горнуться до цеї школи, то нроте вона не знаходить відповідного розуміння і піддержки серед американських українців. Доказом того є, що на 18 учнів, що закінчували науку цього року, було тільки 8 українців.

Опісля відбувались пописи учнів. Були промови і деклямації ріжними мовами. Між поодинокими точками пописів грала мала орхестра, а також виступав хор з українськими та англійськими піснями, під проводом проф. А. Рудницького.

Місцевий суддя Деніел Е. Райен вручив кільком учням медалі за найкращий поступ в науці. Найбільше медалів та окреме признання дістав український учень В. Паска.

Єпископ Константин Богачевський роздав дипльоми Американського Католицького Університету всім учням, які здали окремі іспити на цім університеті, а опісля звернувся до учнів і зібраних присутніх з промовою. Вже давно загинув слід по старинним місті Дельфи, говорив Преосвящений Кир Константин, але висока мудрість, що була виписана на камені в тому місті, перетревала віки й сьогодні вона є ще більше актуальною, ніж була давно. Та мудрість містилась у двох словах: Пізнай себе. Її мудрість поглибив наш фільософ Сковорода словами: Пізнай себе — буде з тебе. Отсі слова ми повинні взяти собі до серця, і згідно з ними поступати. А коли пізнаємо себе, тоді станемо кращими громадянами. Тоді в наших серцях не буде місця на зло, пімсту, ненависть. Тоді будемо поступати й жити на Христових засадах моралі, чесноти та віри. Звертаючись до молодих учнів, Преосвящений закінчив свою промову словами: Так як будете рости літами, так і ростіть в духовій культурі, робіть поступ в духовім житті. На вас чекає Америка, на вас чекає також і українська іміграція, щоб ви причинились до її поступу.

Ціла церемонія відбувалась у присутності обох єпископів, Кир Константина і Кир Івана, професорів школи, 15 священиків, сестер та коло 300 родичів і гостей.

Гість.

ПОСМЕРТНІ ВІСТІ

У Перт Амбой, Н. Дж., помер 21. червня 1940

ІВАН ГОРБУСЬ,

член Тов. Запорожська Січ, від. 155 У. Н. Союзу. Вступив до У. Н. Союзу 14. січня 1923.

Покійний родився в березні 1886. р. в селі Добрини, повіт Рогатин.

Похорон відбудеться в неділю, 23. червня 1940, з похоронного заведення Samuel P. Kanai, 433 State St., Perth Amboy, N. J. в 2. годині пополудні, а відтак з церкви св. Димитрія в Картерет, Н. Дж., на цвинтар Clover Leaf Memorial Cemetery. Проситься всіх членів тов. Запорожської Січі, щоби прибули на мітінг в суботу 7:30 ввечір.

Вічная Йому Память!

У Бриджпорт, Конн., помер 19. червня 1940. р., по довгій і тяжкій недузі

ІВАН ГОШОВСЬКИЙ,

член Тов. Січи, від. 59. У. Н. Союзу. Вступив до Союзу 26. грудня 1923.

Покійний родився 15. марта 1880. року в селі Пізінки, пов. Товмач, Україна. Був добрий батько родини і ревний член, що дбав за місцевий відділ і У. Н. Союз. Оставив жену Катерину, два сини й дві дочки.

Похорон відбудеться в суботу, 22. червня з дому жалоби. Усі члени повинні віддати останню прислугу Покійному.

Хай земля, хотяй не рідна, буде Йому пером!

Іван Глива, секр.

ПРОСИТЬ МИРА.

Маршал Петен, французький премієр, що здався Німеччині.

ЩОБ ДЗЕРКАЛО НЕ ПОКРИВАЛОСЯ ПАРОЮ

Щоб зеркало у купальні не покривалося парою, треба натерти скло кусником вогкого мила, опісля витерти його сильно чистою стирочкою. Від того часу зеркало не буде покриватися парою, коли будеться уживати купелі.

ТАРЗАН, ч. 34. Осліплений.

Тарзан вкінці відтрутив Маріку на бік. Але задраснення, спричинене магічною голкою, чи точніше її отруєю, почали ділати на очі Тарзана.

Нагло Тарзан заклінав очима і зупинився в здивуванні: „Я не бачу нічого! Я ослін", шептав він сам до себе.

Ось так глупа Маріка, хотячи підчинити собі Тарзана, осліпила його. Можливо, що вона тим осягнула перемогу. Але за яку ціну!

Хвилину пізніше пірати розбили таки двері і увірвались до середини.